

ศึกษาวิเคราะห์อภุศลกรรมที่นำไปอุบัติเป็นอสุรกายในพระพุทธศาสนาเถรวาท

AN ANALYTICAL STUDY OF UNCHARITY ACTION CAUSING TO BECOME THE DEMON IN THERAVADA BUDDHISM

พระครูพิพิธชยาภรณ์ สิริวิชัย (โพธิ์กลับ)

Phrakru Pipitchayaporn Sirivicha-yo (Pohklab)

ดร.สุนทร สุขทรัพย์ทวีผล และพระครูพิพิธจารุธรรม, ผศ.ดร.

วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช

sutadpohklab@gmail.com

บทคัดย่อ

ศึกษาอภุศลกรรมที่นำไปอุบัติเป็นอสุรกายในพระพุทธศาสนาเถรวาท มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ 1) เพื่อศึกษาอภุศลกรรมในพระพุทธศาสนา 2) เพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องอสุรกายในพระพุทธศาสนา 3) เพื่อวิเคราะห์อภุศลกรรมที่นำไปอุบัติเป็นอสุรกายในพระพุทธศาสนา โดยการศึกษาข้อมูลจากคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท ได้แก่ พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา คัมภีร์ต่าง ๆ รวมไปถึงหนังสือ ตำรา และสารเอกสารทางวิชาการ

ผลการศึกษาพบว่า อสุรกายแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ อสุรกายกายฝ่ายสุคติ และอสุรกายฝ่ายทุคติ อภุศลกรรมที่นำไปอุบัติเป็นอสุรกายฝ่ายสุคติ คือ เทวอสุรกาย หรืออสุร มาจากการดื่มสุราเมรัยน้ำทิพย์อันเป็นของมีนเมา เป็นเหตุให้เกิดความประมาท จึงต้องถูกขับไล่ออกจากสวรรค์ลงไปอุบัติเป็นเทวตาสุรกาย หรืออสุร ส่วนอภุศลกรรมที่ทำให้ต้องไปอุบัติเป็นอสุรกายฝ่ายทุคติ มาจากอกุศลมูลคือโลภะ หรือความโลภ อยากได้ของผู้อื่นเป็นเหตุทำให้เกิดการสร้างอภุศลกรรม โดยกายทุจริต วจีทุจริต และมโนทุจริต จึงทำให้ต้องไปอุบัติเป็นอสุรกาย อสุรกายที่จัดอยู่ในจำพวกเปรต ได้แก่ 1) กาลกัญจิกเปรตอสุรกาย 2) เวมานิกเปรตอสุรกาย 3) อาวุจิกเปรตอสุรกาย รวมทั้งเหล่านียอสุรกาย อสุรกายที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ล้วนได้รับวิบากกรรมที่มาจากความโลภทั้งสิ้น เช่น กาลกัญชิกอสุรกาย คืออสุรกายที่กระหายแต่น้ำ เป็นต้น

คำสำคัญ: อสุรกาย, อภุศลกรรม

Abstract

An Analytical Study of Uncharity Action Causing to Become the Demon in Theravada Buddhism. This research is intended in the study: 1) to study Uncharity in Buddhism 2) to study the concept of the Demon in Buddhism 3) to analyze uncharity that has been became to a demon in Buddhism by studying information from the Theravada Buddhist scriptures, including Tripitak, Attakat, Supreme documents and scriptures, as well as textbooks, academic and documents.

The results of the study found that Monsters are divided into two types: celestial spirits and the evil spirits The unwholesome deeds that lead to the emergence of a demon in the heavens, namely a demon deity or a demon from drinking nectar intoxicating liquor. causing negligence therefore had to be expelled from the heavens to be born as an angel or a beast It comes from unwholesome data, which is greed or greed, the desire of others, causing the creation of unwholesome actions by corrupt body, corrupt speech and corrupt mentality, thus resulting in becoming a monster. Species that are classified in the Preta category are: 1) Kalkancik Preta, 2) Vemanik Preta, and 3) Weapons. including these demons All of the above mentioned monsters have received all karma from greed, such as the Kalkanchika monster. is a monster that is thirsty for water, etc.

Keywords: Demon, Uncharity

บทนำ

พระพุทธศาสนาเชื่อเรื่องชีวิตหลังความตาย ความตายไม่ได้เป็นจุดสิ้นสุดของชีวิต หลังจากตายไปแล้วจะมีทางไปอยู่ 2 ทาง คือ อบายภูมิ 4 (นรก เปรต อสุรกาย และดิรัจฉาน) หรือ สวรรค์ ดังพุทธพจน์ว่า “เพราะเหตุที่ประกอบด้วยอกุศลกรรม 10 ประการนี้ จึงมีทั้งนรก กำเนิดดิรัจฉาน ภูมิแห่งเปรต หรือทุกอย่างใดอย่างหนึ่งแม้อื่น”(อง.ทสก. (ไทย) 24/176/322)

อสุรกาย คือ เป็นภพภูมิหนึ่งในอบายภูมิ 4 จัดอยู่ในอบายภูมิอันดับที่ 3 เป็นปรโลกฝ่ายหุบเขา อสุรกายแบ่งออกเป็น 3 พวกใหญ่ คือ พวกแรกเทวอสุรา ได้แก่ อสุรกายที่เป็นเทวดา คือ อสุรกาย

จำพวกเทวดา บางพวกก็พอมีความสุขอยู่บ้างเป็นครั้งคราว แต่ส่วนใหญ่ก็คงจะไม่ค่อยมีความสุข แบ่ง
ได้เป็น 6 พวกด้วยกัน คือ 1) เวปจิตตอสุรา 2) ราหูอสุรา 3) สุลลิสุรา 4) ปหารอสุรา 5) สัมพรตอสุ
รา และ 6) วินิปาทิกอสุรา (พระสังฆมณฑลสังฆมณฑล.2540: 45-49) สำหรับพวกอสุรา 5 พวก
แรกนั้นจะอยู่ใต้เขาสิเนรุ และเป็นศัตรูกับเทวดาชั้นดาวดึงสา สาเหตุมาจากเกิดมาสุราทำให้ต้องมา
อยู่ใต้เขาสิเนรุ ส่วนอสุรกายพวกที่ 6 คือ วินิปาทิกอสุรา เป็นอสุราที่มีรูปร่างเล็ก มีอำนาจน้อยกว่า
เทวดาชั้นดาวดึงสา อาศัยอยู่ในโลกมนุษย์โลกนี้ จะอยู่ตามป่าเขาตามต้นไม้ และตามศาลที่เขาปลูกไว้
เป็นบริวารของกัมมัญญเทวดา จัดเข้าพวกเทวดาชั้นจาตุมหาราชิกา **พวกที่สองอสุรกายที่เป็นเปรต**
อีก 3 จำพวก คือ 1) กาลกัญจิกเปรตอสุรา 2) เวมานิกเปรตอสุรา 3) อาวุธิกเปรตอสุรา **และพวก**
ที่สามนิรยอสุรา (พระสังฆมณฑลสังฆมณฑล.2540: 72-73) ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับเปรต แต่มี
รูปร่างวิปริตมากกว่ามาก เช่น มีร่างกายผอมผอมเล็ก เลือดเนื้อร่างกายแม้สักนิดก็ไม่มีเลย มีแต่หนัง
หุ้มกระดูกดุจสัตว์ตายซาก เป็นต้น (พิน ดอกบัว. 2562: 286-304)

ผู้วิจัยมีความสนใจในการมีอยู่ของอสุรกายที่ปรากฏในพระพุทธศาสนาเถรวาท
ว่าอภุศลกรรมอันใดที่ทำให้ผู้ที่กระทำความผิดได้รับวิบากกรรมให้ไปอุบัติในอสุรกายภูมิ โดยทำการศึกษา
ในประเด็นของอภุศลกรรมในพระพุทธศาสนานั้นว่าเป็นอย่างไร แนวคิดเรื่องอสุรกายใน
พระพุทธศาสนาเป็นอย่างไร จากนั้นจะทำการวิเคราะห์อภุศลกรรมที่นำไปอุบัติเป็นอสุรกายใน
พระพุทธศาสนา เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาด้านพระพุทธศาสนาต่อไป

ผลการวิจัย

1) อภุศลกรรมในพระพุทธศาสนา

จากการศึกษาอภุศลกรรมในพระพุทธศาสนา พบว่า กรรม หมายถึง การกระทำที่ประกอบไป
ด้วยเจตนาหรือหรือการกระทำที่มาจากความตั้งใจ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2554: 60)
เจตนาใดที่แสดงออกมาเป็นการกระทำทางความคิด เรียกว่า มโนกรรม การกระทำวาจาหรือการพูด
เรียกว่า วจีกรรม และการกระทำทางกายเรียกว่า กายกรรม กรรมทั้ง 3 นั้นต้องประกอบไปด้วย
เจตนาเป็นตัวหลัก การกระทำที่ไม่ประกอบด้วยเจตนา พระพุทธศาสนาจัดว่าเป็นกรรมสักแต่ว่าทำ
คือเป็นเพียงกิริยาเหมือนกับน้ำที่ไหลตามธรรมชาติ การพลั้วไหวของใบไม้ใบหญ้า เจตนาที่แสดงออกมาดี
เป็นกรรมดี เรียกว่า กุศลกรรม เจตนาที่แสดงออกมาไม่ดี เป็นกรรมชั่ว เรียกว่า อกุศลกรรม

ประเภทของกรรมในพระพุทธศาสนาตามนัยพระไตรปิฎก และอรรถกถา กรรมในพระไตรปิฎกจะแบ่ง และจำแนกออกเป็นหมวดหมู่ตามกลุ่ม ดังนี้

หมวดกรรม 2 ประเภท ที่จำแนกตามคุณภาพ ได้แก่ 1) อกุศลกรรม 2) กุศลกรรม

หมวดกรรม 3 ประเภท จำแนกตามทวาร ได้แก่ 1) กายกรรม 2) วจีกรรม 3) มโนกรรม

หมวดกรรม 4 ประเภท ที่จำแนกตามสภาพที่สัมพันธ์กับวิบากกรรม ได้แก่ 1) กรรมดำ มีวิบากดำ 2) กรรมขาว มีวิบากขาว 3) กรรมทั้งดำ และขาว มีวิบากทั้งดำ และขาว 4) กรรมไม่ดำ ไม่ขาว มีวิบากไม่ดำ ไม่ขาว (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2552: 159-160)

ประเภทของกรรมตามนัยแห่งอรรถกถาแบ่งเป็นหมวดหมู่เป็น 3 หมวด หรือ 12 ประเภท ดังนี้

หมวดที่ 1 ว่าโดยปากกาล กรรมที่จำแนกตามเวลาที่ให้ผล ได้แก่ 1) ทิฏฐธรรมเวทนียกรรม กรรมที่ให้ผลปัจจุบัน 2) อุปปัชชเวทนียกรรม กรรมที่ให้ผลในภพที่จะไปเกิด 3) อปปราปยิเวทนียกรรม กรรมที่ให้ผลในภพต่อไป 4) โอลิสิกกรรม กรรมที่เลิกให้ผลแล้ว

หมวดที่ 2 ว่าโดยกิจ กรรมที่จำแนกให้ผลตามหน้าที่ ได้แก่ 1) ชนกกรรม กรรมที่เป็นตัวกำหนด 2) อุปัตถัมภกรรม กรรมสนับสนุน 3) อุปิพกกรรม กรรมที่บีบคั้น 4) อุปฆาตกรรม กรรมที่เข้ามาตัดรอน

หมวดที่ 3 ว่าโดยปากทานปริยาย คือ จำแนกตามลำดับความแรงในการให้ผล ได้แก่ 1) คุรุกรรม กรรมหนัก 2) พหุลกรรม หรือ อาจิณณกรรม กรรมเคยชิน 3) อาสันกรรม กรรมจวนเจียน หรือกรรมใกล้ตาย 4) กตัตตากรรม หรือ กตัตตาวาปนกรรม กรรมสักแต่ว่าทำ กรรมที่ไม่มีเจตนา (วิสุทฺธิ. 2546: 369-370)

ลักษณะของกรรมในพระพุทธศาสนานั้นมีที่ศนาคติว่า ผู้ทำกรรมย่อมได้รับผลของกรรมต้องประสบกับวิบากกรรมทั้งกรรมดี และกรรมชั่วตามที่ตนได้กระทำไว้อย่างแน่นอน โดยมีใครจะสามารถรับผลของกรรมแทนได้ แม้ว่าผู้กระทำจะเป็นผู้มีตระกูล ผู้มีบรรดาศักดิ์ร่ำรวย มีอำนาจในสังคมก็ไม่มีอาจที่จะหลีกเลี่ยงหนีจากกรรมได้ และกรรมนั้นจะติดตามผู้กระทำไปในภพชาติอื่นต่อไป จนกว่ากรรมนั้นจะหมดไป นี่คือนิยามของกรรมในพระพุทธศาสนาเถรวาท (พระมหาสาคร วรธมโมภาโส. 2560: 11-23)

กุศลกรรมในพระพุทธศาสนา หมายถึง กรรมที่ดีงาม กรรมที่ไม่มีโทษ คือ 1) กายกรรม สุจริต 3 ได้แก่ การงดเว้นจากการฆ่าสัตว์ งดเว้นจากการลักทรัพย์ และงดเว้นจากการประพฤตินิดใน

กาม 2) วชิกรรมสุจริต 4 ได้แก่ จตเว่นจากการพูดเท็จ จตเว่นจากการพูดส่อเสียด จตเว่นจากการพูด
คำหยาบ และจตเว่นจากการพูดเพ้อเจ้อ 3) มโนกรรมสุจริต 3 ได้แก่ ไม่เพ่งเล็งอยากได้สิ่งของของ
ผู้อื่น ไม่ปองร้ายผู้อื่น สัมมาทิฏฐิ (ม.ม. (ไทย) 12/89/83) กุศลกรรมเหล่านี้ย่อมทำให้ไปสู่สคติภูมิคือ
มนุษย์ และสวรรค์ กุศลกรรมแบ่งออกเป็น 3 ประเภท 1) กุศลกรรมทางกาย คือ ละเว้นจากการ
เบียดเบียนฆ่าฟันชีวิตของผู้อื่น ไม่ลักขโมย และไม่ล่วงละเมิดบุตรภรรยาสามีของท่านผู้อื่น 2) กุศล
กรรมทางวาจา คือ ละเว้นจากการพูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ พูดเพ้อเจ้อ 3) กุศลกรรมทางใจ
คือ ไม่อยากได้ของผู้อื่น รักษาจิตไม่ให้มีความพยาบาท และมีความเห็นที่ถูกต้องตามทำนองคลอง
ธรรม ลักษณะของกุศลกรรมมีลักษณะ ให้ละเว้นความชั่ว ทำดีความดี ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ เมื่อละเว้น
ความชั่วจิตใจจะปราศจากกิเลส เมื่อไม่มีกิเลสจิตก็ย่อมสมบูรณ์ เห็นสภาวะตามความเป็นจริง เมื่อเห็น
ตามความเป็นจริงว่านี่ คือ สิ่งนี้คือทุกข์ เหตุแห่งทุกข์ ทางดับทุกข์ ทางแห่งความสุข เกิดปัญญา เกิด
ความฉลาด นำไปใช้กับชีวิตอย่างมีความสุข

อกุศลกรรม หมายถึง สภาวะที่เป็นปฏิกิริยาหรือตรงข้ามกับกุศลกรรม (พระมหาโสฬส
ชนุตโตโม (พรหมมา) . 2562: 11-24) คือ กายทุจริต วาจาทุจริต มโนทุจริต ตลอดถึงบาปอกุศลธรรม
ต่างๆ ได้แก่ ความโลภ ความโกรธ ความหลง การกระทำที่ไม่ฉลาด ทำให้ผู้อื่นได้รับความทุกข์เสียใจ
ใช้คำพูดที่ไม่ดีทำร้ายส่อเสียดให้ผู้อื่นต้องได้รับความเดือดร้อน มีความอิจฉาริษยา รวมไปถึงความเป็น
ผู้มีมิจฉาทิฏฐิก็จัดว่าเป็นอกุศลกรรม อกุศลกรรมมีลักษณะที่ตรงข้ามกับกุศลกรรมนั่นก็คือความชั่ว
ต่างๆ ซึ่งอกุศลกรรมเป็นตัวยุติให้วนเวียนอยู่ในสังสารวัฏเหมือนบ่วงรัดไม่ให้สัตว์นั้นได้เป็นอิสระ
การจะจัดการกับอกุศลกรรมนั้นไม่ใช่ภาวะที่จะกำจัดได้ง่ายๆ เพราะอกุศลกรรมนั้นมีความละเอียด
เหลือเกินดังที่ปรากฏในอกุศล 9 กอง และอกุศลกรรมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ อกุศลกรรมบถ 10
ประการ และอกุศลกรรมบถ โดยอาการ 5 โดยประเภทอกุศลกรรมบถ 10 ประการจะกล่าวถึงทาง
แห่งอกุศลกรรม คือ กายกรรมทุจริต 3 คือ ปาณาติบาต อทินนาทาน กาเมสุมิฉฉาจาร วชิกรรม 4 คือ
มุสาวาหา ปิสุณาวาจา ผรุสวาจา สัมผัสปลาปะวาจา มโนกรรม 3 คือ อภิชฌา โลภอยากได้ของผู้อื่น
มีความพยาบาท และเป็นผู้มีมิจฉาทิฏฐิ ส่วนอกุศลกรรมบถโดยอาการ 5 ได้แก่ ภาวะธรรม ส่วนแห่ง
ธรรม อารมณ์ เวทนา และโดยมูล

2) แนวคิดเรื่องอสุรกายในพระพุทธศาสนา

การศึกษาแนวคิดเรื่องอสุรกายในพระพุทธศาสนาผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าในประเด็นของภ
ภูมิในพระพุทธศาสนาเพื่อให้เห็นภาพรวมของภภูมิในพระพุทธศาสนา จากนั้นจึงศึกษาอสุรกายใน

พระพุทธศาสนา จากการศึกษาพบว่า ภพภูมิ มากจากศัพท์ 2 คำ คือ คำว่า ภพ หมายถึง ความเป็น ความเป็น ความเจริญ ความเกิด การเกิด กับศัพท์คำว่า ภูมิ หมายถึง แผ่นดิน ชั้นแห่งจิต ระดับจิตใจ หรือระดับชีวิต เมื่อนำสองคำมารวมกันเป็น ภพภูมิ จึงหมายถึง สถานที่เกิด แดนเกิด หรือโลก เป็นสถานที่ที่อยู่ของสัตว์นั้น ๆ โดยแต่ละภพภูมิจะแสดงรูปลักษณะ และลักษณะตามระดับของสัตว์นั้น ๆ ทั้งในรูปธรรม และนามธรรม (พระครูวิจิตรธรรมาทร (เรียน ติสสุวิโส). 2561: 23-25)

ภพภูมิแบ่งประเภทออกไปตามคติ 2 ได้แก่ ทุกคติ และสุคติ แบ่งไปตามภพ 3 ได้แก่ กามภพ รูปภพ อรูปภพ และแบ่งโดยพิจารณาภูมิ 4 ได้แก่ (1) กามาวจรภูมิ (2) รูปาวจรภูมิ (3) อรูปาวจรภูมิ (4) อปรียาปันนภูมิ ภพภูมิเป็นที่ที่สัตว์ทั้งหลายได้วนเวียนอยู่นั้นมีอยู่มากมายหลายระดับ และยังสามารถเห็นได้ว่าจุดเริ่มต้นของสัตว์ในทุกภพภูมิ คือ การเกิด หากไม่มีการเกิดก็ย่อมไม่มีสัตว์ที่ต้องเกิดแล้วในสังสารวัฏนี้ เมื่อเกิดแล้วสัตว์ทั้งหลายก็ต้องไปเกิดใหม่อีกซึ่งคงไม่พ้นคติ 5 ประการ คือ (1) นรก (2) กำเนิดดิรัจฉาน (3) เปตวิสัย (4) มนุษย์ (5) เทวดา อีกประการคือ การที่สัตว์ต้องวนเวียนอยู่อย่างนี้มีหลักฐานชัดเจนว่าเกิดจากการที่สัตว์ยึดมั่นถือมั่นในวิญญูณว่ามีตัวมีตน เมื่อไม่สามารถสลัดอัตตานี้ได้ก็ย่อมจะวนเวียนอยู่แบบนี้ หรือในคติเหล่านี้ไปไม่สิ้นสุด

อสุรกายมีความหมายอยู่ 3 นัย นัยแรก อสุรกาย หรือ อสูร เป็นศัตรูของเทวดา จัดอยู่ในกลุ่มอสูร หรือปีศาจ นัยที่ 2 อสุรกาย หมายถึง อตภาพของสัตว์ที่ต้องเกิดเป็นโอปปาติกะที่เร่าร้อน เที้ยวลอกผู้คนเหมือนกันเปรต ส่วนนัยที่ 3 อสุรกาย หมายถึง สภาวะที่มีความขลาดเป็นเหตุ จึงได้ชื่อว่า อสุรกาย หรือ พวกที่ไม่กล้าหาญ แต่ในอรรถกถานั้นท่านจัดอสุรกาย คือ กลุ่มที่อยู่ในอบายทุกตวิบาตนั้น จัดอยู่ในหมู่เดียวกันกับเปรต ส่วนอสุรกาย บางที่เรียกอสูรนั้นท่านจัดอยู่ในกลุ่มของเทพ ได้แก่ ราหู ท้าวเวปจิตติ เป็นต้น อสุรกายแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ (วรรณสิทธิ ไวทยะเสวี. 2548 : 29-31)

(1) เทวอสุรกาย ได้แก่ เหล่าอสูรต่างๆ ซึ่งอรรถกถาจัดเข้ากับหมู่เทพ ซึ่งแต่เดิมแล้วเป็นเทพอยู่บนสวรรค์นั่นเอง

(2) เปรตอสุรกาย ได้แก่ เปรตบางจำพวกที่ได้รับทุกข์ทรมานหิวโหยเหมือนกันกับเปรต เปรตอสุรกายที่มีความทุกข์ตอนกลางวัน และมีสุขตอนกลางคืน และบางจำพวกที่ประหัตประหารทำร้ายกันอยู่เป็นนิตย์

(3) นิรยอสุรกาย เป็นอสุรกายที่ใช้กรรมอยู่ในโลกกันตนรก

และยังมีอสุรกายอีกหลายประเภทที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาแต่โดยส่วนใหญ่แล้ว อสุรกายมักจะอยู่ในภพภูมิที่มีความทุกข์โดยส่วนมาก นอกจากนี้ลักษณะของอสุรกาย คือ เป็นหนึ่งในอบาย เป็นภพภูมิที่ไม่มีความสุข ไม่มีความร่าเริง หรือความบันเทิงอันใดเลย จัดเป็นวินิบาต คือ เป็นภพภูมิที่ขาดไปจากสมบัติทั้งปวง (น่าจะหมายถึงรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ที่ดีทั้งปวง) สัตว์ทั้งหลายที่เกิดในอสุรกายภูมิต้องได้รับความทุกข์ทรมานหิวโหยเป็นอันมากคล้ายคลึงกันกับเปรต แต่จะหนีไปทางการหิวกระหายน้ำเป็นอย่างที่สุด และต้องได้รับความทุกข์ทรมานอย่างนั้นไปจนกว่าจะสิ้นกรรม เหตุที่ทำให้ต้องไปเกิดเป็นอสุรกายคือการประพฤติดอกุศลกรรมต่าง ๆ มีความโลภ โกรธ หลง คือ มूलเหตุ หรือเป็นผู้มีราคะหลงใหลมัวเมาในกามก็ต้องได้รับกรรมให้เกิดเป็นอสุรกาย

ในหมู่อสุรกายยังมี อสุรกายจำพวกหนึ่ง คือ เทวอสุร หรืออสุร คือ เทพพวกหนึ่งซึ่งเดิมแล้วอยู่บนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ถูกเทวดามอมสุมราจนเกิดความเมามายหมดสติ แล้วถูกเทวดาจับโยนลงจากสวรรค์ ด้วยความผิดพลาดครั้งนั้นทำให้เทพเหล่านั้นเสียใจ และตั้งมั่นว่าจะไม่ใช่ดื่มสุรา ด้วยเหตุนี้จึงได้ชื่อว่า อสุรา หรือ อสุระ ต่อมาเปรตบางจำพวกถูกกล่าวว่ามีรูปลักษณะเหมือนเหล่าอสุร คือ มีหน้าตาน่าเกลียดน่ากลัว เป็นการลดฐานะของอสุรให้ต่ำลงนั่นเอง (เสถียรโกเศศ.2513: 21-33)

3) วิเคราะห์อสุรกายที่นำไปอุบัติเป็นอสุรกายในพระพุทธศาสนา

จากการศึกษาวิเคราะห์อสุรกายที่นำไปอุบัติเป็นอสุรกายในพระพุทธศาสนาเถรวาทพบว่า อสุรกายแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ อสุรกายฝ่ายสุคติ และอสุรกายฝ่ายทุคติ อสุรกายฝ่ายสุคติ คือ เทวอสุรกาย หรือ เหล่าอสุร ที่มีความเป็นอยู่ต่างจากอสุรกาย และสุขสบายเหมือนกันภพภูมิเทวดา ส่วนอสุรกายฝ่ายทุคติ คือ อสุรกายที่อุบัติในอบายภูมิ ต้องรับวิบากกรรมให้ต้องมาเสวยความทุกข์จากบาปอกุศลกรรมที่ได้กระทำความ

เดิมทีเทวอสุรเป็นเทวดาจำพวกหนึ่งอยู่ในภพภูมิที่เรียกสักคภูมิ สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เกิดความประมาทเพลิดเพลินจนเมามาย จึงถูกขับไล่ลงจากสวรรค์ให้ต้องไปอยู่ใต้พิภพหรือใต้มหาสมุทร ภายใต้ขุนเขาสิเนรุ ภพภูมิของอสุรมีบ้านเมืองงดงามเหมือนกันกับสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ มีต้นไม้ชื่อแคล้อยเป็นต้นไม้ทิพย์ประจำอสุรพิภพ ภพภูมินี้มีอสุรที่สำคัญๆ ได้แก่ เวปจิตตอสุรกาย เป็นพระยาอสุรที่คอยดูแลปกครองพิภพอสุรทั้งมวล ราหูอสุรกาย สุลลิสอสุรกาย ปหารอสุรกาย สัมพรตอสุรกาย และวินิปาติกอสุรกาย ภาพอสุรจะแบ่งออกเป็น 4 เมือง ในแต่ละเมืองจะมีพระยาอสุรปกครอง พระยาอสุรจะอาศัยในปราสาทสวยงาม ในยามใดที่ต้นไม้แคล้อยออกดอกบานเหล่าอสุรจะคิดถึงเมืองสวรรค์และจะยกทัพทำสงครามกับเทวดาเสมอ จึงเป็นที่มาของเทวอสุรสงคราม ส่วนลักษณะของเทวอสุรหรือ

อสุรมีรูปลักษณะที่แปลกประหลาด เช่นเดียวกันกับเหล่าเปรตอสุรกาย สาเหตุมากจากความเป็นผู้มก
โกรธ ทำร้ายผู้อื่น มีความเจ้าคิดเจ้าแค้นพยาบาท เป็นต้น ทำให้ต้องมาเป็นผู้มีหน้าตาอัปลักษณ์ ส่วน
นางอสุรที่จะต้องไปเป็นเมียเทวดาจะมีรูปเหมือนมนุษย์แต่มีรูปร่างงาม

อสุรกายในอบายภูมิเป็นภพภูมิที่ปราศจากจากความสุข มีสภาพที่เป็นอบาย คือ
ปราศจากจากความสุข ความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิต อสุรกายในทุคติ จะมีแต่ความเป็นทุกข์
และส่วนอสุรกายวิบาต คือ ตกไป(ปราศจาก)จากสมบัติทั้งปวง ภพภูมิของอสุรกายที่กล่าวมานั้น มี
ความแตกต่างกับ เทวอสุรกาย หรือเหล่าอสุรเป็นอย่างมาก ชอบการทำร้ายฆ่าฟันกันเอง จนอวัยวะ
ร่างกายนั้นถูกตัด ถูกฟัน ถูกเข็นออกจากร่างตกกระเจดกระจายกราดเกลื่อนไปทั่วทั้งภพภูมิ ด้าน
ความเป็นอยู่ของอสุรกายนั้นมีลักษณะเดียวกันกับเปรต ต้องทุกข์ทรมานด้วยความหิวโหยเหมือนกัน
แต่อสุรกายจะกระหายหนักไปทางหิวน้ำ ส่วนลักษณะรูปร่างของอสุรกายจะแปลกประหลาดมีความ
พิกลพิการ หน้าตาดูร้ายน่าเกลียดน่ากลัว อสุรกายบางตนมีรูปร่างสูงใหญ่มีแต่หนังหุ้มกระดูกมองดู
คล้ายกับใบไม้แห้ง มีดวงตาปูดโปนเหมือนกับตาของปู หรือบางตนมีปากที่เล็กตั้งอยู่บนหัวมีปากเท่ารู
เข็ม และด้วยการที่มีรูปร่างพิกลพิการดังกล่าว ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการหาอาหาร และน้ำ แม้มีก็ดื่ม
กินได้อย่างยากลำบาก

อกุศลกรรมที่นำไปอุบัติเป็นเทวอสุรกาย หรืออสุร คือ การชอบดื่มสุราเมรัยน้ำทิพย์ซึ่งเป็น
ของมีนเมา อันเป็นเหตุให้เกิดความประมาท ทำให้ต้องถูกขับออกจากสวรรค์ ส่วนอกุศลกรรมที่ทำให้
ต้องไปอุบัติเป็นเปรตอสุรกาย คือ อกุศลมูลที่ชื่อว่า โลภะ หรือความโลภ เจตนาอยากได้ของผู้อื่นเป็น
เหตุทำให้เกิดการสร้างอกุศลกรรม โดย กายทุจริต วาจาทุจริต และมโนทุจริต ดังนั้น อสุรกายที่อยู่ใน
จำพวกเปรต คือ 1) กาลัญจิกเปรตอสุรกาย 2) เวมานิกเปรตอสุรกาย 3) อาวุธิกเปรตอสุรกาย และ
นिरยอสุรกายที่อยู่ในโลกันตนรก เป็นต้น... กาลัญจิกอสุรกาย เป็นอสุรกายที่กระหายแต่น้ำอย่าง
เดียว อสุรกายเหล่านี้ล้วนเป็นวิบากกรรมที่มาจากความโลภแล้วกระทำกายทุจริต วาจาทุจริต และมโน
ทุจริต

References

พระครูวิจิตรธรรมทร (เรียน ดิสสวโร). (2561). “การวิเคราะห์แนวคิดภพภูมิในพระไตรปิฎกที่ปรากฏ
ในไตรพระร่วง”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา. บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2552). *พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ*. พิมพ์ครั้งที่

11. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระศรีวิสุทธิโสภณ ป.ธ. 9.(2515). *โลกที่ปณี*. นครหลวงฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย,

พระสัทธัมมโชติกะ ธัมมาจริยะ. (2540). *ปรมัตถโชติกะ มหาอภิธัมมัตถสังคหฎีกา, ปริเฉทที่ 5 เล่ม*

1 *วิถิจตุกกะและปฏิสนธิจตุกกะ*. พิมพ์ครั้งที่ 5, กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสัทธัมมโชติกะ,
พิน ดอกบัว. สวัสดิ์ อโณทัย และ นิศภาพรรณ คูวิเศษแสง. (2562). “การศึกษาวิเคราะห์ความมีอยู่
ของภพภูมิของชีวิตตามพุทธปรัชญาเถรวาท”. *วารสารมหาจุฬานาครทรรค*. ปีที่ 6 ฉบับ
ที่ 1 (มกราคม-มีนาคม),

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,

มหามกุฏราชวิทยาลัย. (2534). *พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถา แปล ชุด 91 เล่ม*. กรุงเทพมหานคร: โรง

พิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย,

วรรณสิทธิ ไวยยะเสวี. *คู่มือการศึกษา พระอภิธรรมมัตถสังคหะ ปริเฉทที่ 7 สมุจจยสังคหวิภาค*.

พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: หจก. ทิพย์วิสุทธิ, 2547.

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร). (2546). *คัมภีร์วิสุทธิมรรค*. พิมพ์ครั้งที่ 4.

กรุงเทพมหานคร: บริษัท ประยวงศ์พรินต์ติ้ง จำกัด,

เสถียรโกเศศ. (2512). *.เล่าเรื่องในไตรภูมิ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรเพชรเกษม,